

Posamezna številka:
1 krono.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 16. uri v vs. umom naslednjega dne ter stane celoletno 180 K., polletno 90 K., trestričetno 45 K., mesečno 15 K. Inzerati po ugovoru. Pri vsakratni objavi popusta.

Naro. se pri upravi "TABORA", MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

TABOR

Posamezna številka:
1 krono.

UREDNISTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon intern. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje, desno. Telefon št. 24. BHS poštnoštevnica št. 11.787.

Ne naročila brez danarja ne na ostra. — Rokopis se ne vrača.

Leto: I.

Maribor, torek 21. decembra 1920

Številka: 96.

Nadaljevanje posvetovanj za sestavo nove vlade.

Stališče posameznih strank. — Vprašanje poslovnika. — Kolonizacija Rusov v Stari Srbiji.

Voditelji naših klerikalcev.

„Med volitvami se bodo pojavile različne nove skupine in posamezne nestranske liste. Ena takih skupin se pripravljajo v Bosni; dr. Nikola Mandić, katoličan, ki je bil za avstrijskih časov načelnik vlade, dalje voditelj najbolj starokopitnih Turkov, Serip Arnavtović in nekaj podobnih mož hoče nastopiti pri volitvah kot samostojna stranka. Okrog sebe bodo zbrali vse, katerim se toži po časih Potioreka in Tisze.“
(Straža od 6. oktobra 1920 št. 111.)

Tako je pisalo glavno glasilo dr. Korošca mariborska „Straža“ 22 dni pred volitvami. Danes vprašamo: Kdo je postavil dr. Mandića v konstituantno? — Sam dr. Korošec! Dr. Mandić je izvoljen za kandidata klerikalne stranke za Hercegovino. Ali ne samo to — dr. Mandić je izvoljen tudi za podpredsednika klerikalne stranke, torej za namestnika dr. Korošca. Da bi pa ljudje izvedeli, kdo je pravzaprav dr. Mandić, prinašamo članek iz beogradske „Demokratije“, (glavno glasilo demokratske stranke) v št. 441 od 16. t. m.

„Smelost ali drznost. (Povodom nastopa dr. Mandića v konstituantni.) Med prvimi govorniki, ki so se pojavili s svojimi izjavami v konstituantni, se je drznil nastopiti tudi dr. Nikola Mandić. Neki Bosanec, ki ga je spoznal z galerije, nam pripoveduje sledeče: „Nikoli bi se mi ne sanjalo, da bi se mogel pojaviti dr. Mandić kdaj v Beogradu! Pa ne samo pojaviti se, osmelil se je tudi kandidirati in sedaj celo v

konstituantni govoriti. Največji sluga generala Potioreka govori proti nasilju, uživajoč našo pretirano svobodo, zahtevajoč svobodomiselniji poslovnik. Kako dolgo, za Boga, bomo vendar to trpeli!“ Poln ogorčenja je končal Bosanec; mi smo ga razumeli, ker evo, kdo je dr. Nikola Mandić!

Rodil se je v vasi Dolac blizu Travnika, kot sin tesarja. Ko je končal, podpisano od avstrijske vlade, gimnazijo v Sarajevu, je šel poslušati pravo na Dunaj. Kot odličnjak je bil promoviran za doktorja prave „sub auspiciis imperatoris“ dobivši prstan od Franca Josipa. Ker je bil prvi Hrvat, ki je promoviral na ta način, so hoteli prisostvovati na promociji vsi njegovi kolegi korporativno. Ko so pa videli, da je nastopil Mandić pri promociji brez običajne hrvatske trobojnice, so zapustili dvorano ter so ga obsodili za izdajalca. Vsi hrvatski časopisi so ga imenovali za izvržek hrvatskega naroda.

Po predpisani sodnijski in advokatski praksi je postal advokat. Akoravno je videl, da je njegov narod silno teptan in mučen, ni nikdar protestiral in se sploh ni nikjer pojavil do usodepolnega leta 1908. Tedaj se je oglasil po aneksijski Bosne in Hercegovine v dunajski „Freie Presse“ v uvodniku, v katerem je izjavil, da bo ves narod v Hercegovini, razen nekaterih zagriženih Srbov, pozdravljal aneksijo „kod delo osvobodjenja in ujedinjenja pod slavim žezlom Habsburžanov“.

Pozneje je sodeloval pri ustvarjanju reakcionarne bosanske ustave in se je kot predsednik bosanskega sabora, kar je postal po cesarjevem imenovanju, pokazal kot skrajnega reakcionarja in absolutista. Leta 1914. je postal namest-

nik poglavarja deželne vlade generala Potioreka. Kot zastopnik tega avstrijskega nasilnika, je pokazal v celoti svojo avstrijsko dušo in svojo mržnjo do Srbov in Srbije. Ko je poveljeval Potiorek vojski na srbski meji, je njegov namestnik dr. Mandić podpisoval naredbe, po katerih se je poslalo na stotine naših ljudi v Nežider, Mad, Doboj in v druga mesta v internacije. Ko je prišel avstrijsko-madžarski minister Körber na posete v Sarajevo, ga je pozdravil dr. Mandić. V svoji drznosti je tedaj samega sebe prekosil; rekel je: „Tej hidri (Srbiji) je treba stopiti na vrat!“ Te besede so samega Körberja neprijetno dirnile; ko je govoril z nekim srbskim politikom iz Bosne, se je sam izrazil, kako neprijetno mu je, da je Mandić tako govoril.

In ta človek — nečlovek — ima sedaj smelost pojaviti se pred poštenim svetom! Da, pod okriljem svojega zaščitnika Stojana Protiča ima drznost zahtevati še večjo svobodo! Gotovo bi v taki svobodi rad potem dovršil svoj nedovršeni program: stopiti Srbiji in srbstvu za vrat.

A pri vseh žrtvah Mada, Doboja, Nežidera in Zenice se zaklinjamo, da ne bo dovršil svojega programa. Naj ve, da njega in njegove tovariše poznamo, in da hočemo z vso silo ovirati in končno zatreti njegovo zastrupljajoče delo.“

To je fotografija enega glavnih voditeljev klerikalne stranke v Jugoslaviji.

Nemške želje po naši grudi.

V uvodniku od petka smo se pečali z nemško-avstrijskimi željami po naši zemlji tu na meji. Čeprav smo obenem doprinesli tudi dokaze, na katere se opirajo te želje, so

nam modrijani, ki so se vsedli na senžermensko pogodbo, očitali, da brez vsake stvarne podlage s takimi izvajanjimi razburjamo naše ljudi, med nami živenci Nemci pa so se itak že udali svoji usodi in postanejo v kratkem najboljše jugoslovenski državljani. Ker ti modrijani ne poznajo globine nemške duše in duše renegatov, bi bilo odveč, se z njimi prerekati. Imamo boljši recept za take bolezni. Srečen slučaj nam je v roke prinesel graško „Tagespost“ in sicer tudi od petka. Pogled na uvodnik graške tetke naših Nemcev nas je osupnil. Kakor bi se bili dogovorili, tudi „Tagespost“ se peča z istim predmetom, samo seveda raz svoje stališče in kar se tiče nemških želja po naši zemlji, se raztezajo iste še dalje in globlje, kakor jih je „Tabor“ označil.

Ker je dolžnost nas vseh, da poznamo načrte in orožje naših sovražnikov, podajemo uvodnik „Tagesposte“ z željo, da ga tudi naši modrijani s pozornostjo čitajo:

„Steiermark und Kärnten ungeteilt! Dnevno se množe glasovi na spodnjem Stajerju, ki žele preuredbo meje na podlagi svobodnega glasovanja. Vzvišeni dokaz ljubezni do domovine na Koroškem je na novo podvžgal upanje tlačenega našega ljudstva v ostalem dravskem ozemlju. Položaj, ki je nastal po ljudskem glasovanju na Koroškem, zahteva energično po rešitvi in rekonstrukciji železniških vprašanj. Ne glede na nemožno stanje, da posedujejo Jugosloveni ta mali del Labud-Spodnjih Dravograd-Pliberk, kar zelo neugodno vpliva na promet v labudski dolini z središčem dežele in sedežem deželne oblasti, pomeni izguba proge Maribor-Spodnji Dravograd vedno nezno.

„In potem“ — je dostavila sama — „bi ti bila jaz zelo hvaležna in bi te prav lepo poljubila. Takole“ — in pri tem se je sklonila k meni, me krepko stisnila k sebi ter poljubila iskreno na ustnice. Takrat mi je zašumelo po žilah in v prsih sem čutil nekaj silno nemirnega in prijetnega, a nje se skoro nisem upal pogledati.

„Ti me nimaš prav nič rad, Jakob,“ mi je očitala in meni je bilo hudo, ker se ji nisem upal povedati, da je kraljica vseh mojih sanj, pa saj je uganila sama in zopet, zopet so se pritiskale njene ustnice k mojim.

„Očeta je obiskal brat, ki je imel v tujini precej veliko kavarno in med drugim pogovorom je prišla beseda tudi name in moje hodočnost. In komaj je bilo omenjeno, bilo je že tudi sklenjeno, da me vzame stric s seboj in se pri njem izučim kavarniške obrti. Mene je zadela ta vest huje od vsake nesreče, kajti moja prva misel je bila pri Rozaliji, ki bi jo potem nikoli več ne videl.“

Josip Komlano:

Natakarjeva povest.

(Dalje.)

Jakob Ogrin je pogledal mrko v tla, nato je podprl glavo v dlan in spregovoril zamolklo:

„Takrat sem preživel najlepše dneve svojega življenja. Moj oče je bil rudokop in jaz sem bil edini otrok, stanovali pa smo v veliki rumeni hiši, ki jo je zidalo podjetje nalašč za rudarje. V tisti hiši je bilo otrok, kakor gob po dežju, a jaz se nisem nikoli mnogo pajdašil z njimi, bogve zakaj ne in to je posebno ugajalo Rozaliji. Rozalija je bila hči rudniškega nadpaznika in je stanovala skoraj deset minut od naše hiše, kjer je imel njen oče tudi majhno posestvo.“

Takrat, ko smo se mi preselili v tisti kraj, je bila že razvita deklica, menda je imela baš šestnajst let, in meni je njena družba ugajala, da sem jo težko pogrešal. Ali je bila to ljubezen? Zdi se mi, da ne, kako tudi, saj sem še sanjal o zakletih gradovih in princih devete dežele in zakletih kraljčinah, ki so imele vse velike črne oči, dolge temne lase in belo polt, kakor Rozalija. Da, da, ona je bila kraljčina mojih sanj in jaz sem bil princ devete dežele, ki sem jo moral reševati in se boriti za njo s strašnimi zmaji in

kačami, pa vendar premagal sem jih vedno in potem sem prišel k njej, ki me je v zahvalo objela in silno poljubila. Tako sem sanjal mnogokrat po cele poldneve, ko sem ležal v mehki travi biizu njenega stanovanja in zgodilo se je skoro vsaki dan, da je prišla k meni tudi ona. In potem sva čitala skupaj tiste pravljice, navadno mi je brala ona in jaz sem poslušal in gledal njene oči in ustnice, ki so bile prav take, kakor je bilo pisano v tistih knjigah.

„Ali verjameš v to zgodbo?“ me je vprašala nekoč in jaz nisem vedel, kaj bi odgovoril.

„Zdi se mi, da ne,“ se je zasmejala — „ampak tak princ bi vendar hotel biti, ali ne?“

Njen glasek je zvenel kakor napeta struna in jaz bi jo bil poslušal venomer. „To bi hotel, ko bi bila ti kraljica,“ sem ji priznal boječe, a vendar sem se čutil nekako olajšanega, ko sem ji razkril svoje hrepeneče sanje.

„In bi me rešil?“

„Bi —“

„In če bi me stražilo tudi sedem zmajev?“

„Tudi!“

„In potem?“ me je vprašala, jaz pa se nisem upal odkrito in govoriti, pač pa mi je silila vsa kri v lice.

(Dalje sledi.)

oviranje prometa srednje Stajerske z Koroško in prenapornega dela na progi Stajerske državne železnice, ki hoče zadržati promet v notranjosti Avstrije. Na zidavo železnice v Savinjskih dolinah radi velikih stroškov ni mogoče misliti pred novo generacijo.

Ravnatoko kakor nam bode pripadla enkrat južna Tirolska, da bode promet v Franzensfeste zopet normalen, ravnatoko mora dobiti štajersko ozemlje proti jugu naravno mejo, da lahko živimo s svojimi sosedi brez sporov.

Popolnoma napačna bi bila zahteva po Pohorju kot bodočo državno mejo proti jugu. Kakor Savinjske doline, katerega naravno nadaljevanje tvori Pohorje, je ta spojena s pripravnimi in lahko dostopnimi potmi do notranjosti pogorja in naseljena ter zaraščena z gozdomi do vrhuncem. Naravni in pravilni potek meje je južno Pohorja v nadaljevanju Karavank od Uršule nad konjskim in vitanskim pogorjem, ki tvori nadalje naravno zvezo z Bočom in Donačko goro. Ako ne tako jasno kakor Karavanke, vendar pa je to pogorje ostra naravna meja in enako tudi razvodje, ki loči izvor Drave od Save. Severno te meje, na dravskem polju, živi močno z Nemci premešana, nemško-prijazno misleče prebivalstvo, ki ne želi drugega, nego spojitev z onim ozemljem, ki pripada sedaj pod Avstrijo. V teh mejah je obstojala Stajerska do leta 1311, katerega leta so se ji priključili deli celjskega ozemlja in ta dolga stoletja skupnosti so zapustila nezbrisne spomine v dravskem ozemlju. Ptuj je bil glavni sedež solnograških knezoškofov na jugu in samo radi nemške kulture sta se Ptuj in Maribor tako povzpela. Razven tega vedo prebivalci dravskega polja prav dobro, da je odvisen njihov gospodarski povzdig le z zvezo z Avstrijo, ker lahko oddajo svoje produkte z dobičkom, medtem ko jim preči s strani Banata, Srbije in Slavonije le konkurenca in gospodarsko uboštvo. Kakor na Koroškem in Tirolskem se mora tudi na dravskem ozemlju izzvali klic po samoodločbi in sklopitju z „materjo“ Avstrijo.

Torej tako daleč smo se ali smo? Tag für Tag mehren sich die Stimmen des steirischen Unterlandes die eine Neuabgrenzung auf Grund einer freien Volksabstimmung fordern. Tedaj: kljub lenzermenski pogodbi, kljub ratifikaciji, kljub temu, da se našim Nemcem godi nered nam boljše kot nam samim, kljub temu, da Nemci onostran državne meje umirajo lakote in bi bili že poginili, da jih ne držimo po koncu mi v svojo škodo, kljub temu, da bi morali to in onostran meje dobro vedeti, da si ne damo iz našega telesa nikdar izrezati še ta mali kosček, ki ga nam je ententa prisodila: Kljub vsemu temu se taki glasovi naših Nemcev tekom časa ne zmanjšujejo v treznosti spričo dejanskemu položaju, ampak se „dan za dnem množijo“.

S to izpovedjo je graska tetka posilila daljnogled v roke vsem tistim našim kratkovidcem in tudi onim dol v Beogradu — ki zamenjajo hinavstvo naših veleizdajalskih renegatov z jugoslovensko državno lojalnostjo.

Upamo, da bo zdaj te komedije konec in da ne bomo še nadalje brezbrizno redili gadov na svojih psih.

Ako avstrijski Nemci še danes pravijo: „Marburg war unser“, tedaj ne pozabimo tudi mi: tudi Gradec je bil svojčas naš!

Ne pozabi naročnine!

to ceniti glava... ..

Notranja in zunanja politika.

* Volitev zastopnikov raznih držav v zvezo narodov. V popoldanski seji z dne 15. decembra se je volilo v tajni seji štiri nestalne člane sveta zveze narodov za bodoče leto, v katerem odločuje navadna večina. Navzočih je bilo 39 držav. Španija je dobila 35, Brazilija 34, Belgija 24, Kitajska 21, Romunija 7, Švedska 5, Cehoslovaška 2 in Švica 1 glas.

* Seja zveze narodov. V dopoldanski seji se je sklenilo sprejem Bulgarije, Finske, Luksenburške in Kosta Rike v zvezo narodov. Za Bolgarijo Francija ni oddala glasu. V popoldanski seji se je odklonil sprejem Armenije.

* Budget zveze narodov za leto 1921. Proračun zveze narodov za tretje poslovno leto 1921 predvideva 21 milijonov zlatih frankov na izdatkih in prijemkih. Razdelitev stroškov na države se vrši po ključu svetovnega poštnega društva. Komisija bo predlagala v prihodnjem zborovanju drugačno razdelitev, ker se pritožujejo posebno male države o višini zneskov.

* Zveza narodov namcrava zapleniti dunajske umetnine. Komite splošnega kulturnega društva je odposlal generalnemu tajniku zveze narodov depešo, v katerem se poziva, naj se prepreči zarubitev dunajskih umetnin, ker se s tem ne zamore odpomoči deželi. Zveza narodov naj predlaga prizadetim drugo rešitev.

* Rusija je pripravljena. Listi javljajo iz Moskve, da je izjavil Trocki na konferenci tajnikov vseh moskovskih komunističnih skupin, da namcrava ententa zapaliti v Moskvi nov požar. Rusija ne želi vojne, vendar pa je vedno pripravljena, da vojno nadaljuje. Znižala je sicer število divizij za dve petini, ni pa tudi števila svojih bajonetov. Rusija namcrava prirediti tečaj za izvežbanje nekaj tisoč častnikov.

* Vodja špartakistov dr. Levjen izgnan iz Avstrije. Kakor poročajo listi, je bil bavarski vodja špartakistov dr. Maks Levjen, ki je bil aretiran v oktobru 1919, po več kot enoletnem bivanju na Dunaju izpuščen iz internacije. Prošnjo za izročitev bavarski vladi se je odklonilo. Po „Neues Wiener Tagblatt“ je bil dr. Levjen izgnan iz dežele in bode v prihodnjih dneh zapustil Avstrijo.

* Novi madžarski kabinet. Novi kabinet se je predstavil 16. decembra zvečer vladni stranki, ki mu je priredile prisrčne ovacije. Nato je prijel za besedo ministerski predsednik grof Teleki, da bi skiciral svoj program. Njegove glavne točke naj bi bile izvršitev agrarne reforme, reforma ljudsko-šolskega zakona, občinske in okrajne volilne pravice in revizija ustave. V zvezi s tem naj bi se obravnavalo vprašanje kraljevega vprašanja v narodni skupščini. Finančni minister Hegedüs je poudaril potrebnost varčevanja na vseh straneh. Stefan Haller je opozoril na dejstvo, da se ne sme spremeniti prejšnje točke, akoravno so se osebe deloma izmenjale. Ko je govorilo še več članov nove vlade, se je izročilo stranki zaupnico.

Opozorjamo naše c. naročnike, inserente in odjemalce, da ni niko o upravičen prevzemati za nas denar. Računi se naj vplačujejo direktno v tiskarno.

Ravnateljstvo.

Dnevna kronika.

— Nesramna reklama. V poročilu o porotni razpravi tiskovne tožbe dr. Kramarja proti Vekoslavju Stuparu se je „Staza“ obregnila tudi v g. dr. Lipolda o katerem piše, da je advokat „zmernih zmožnosti“, dočim hvali na nedopusten način dr. Leskovarja. Mi se s „Stražo“ ne bomo prepirali o zmožnosti g. dr. Lipolda, pripomniti pa moramo, da v visoke zmožnosti advokata dr. Leskovarja ne moremo preveč verjeti, kajti sicer bi se mu ne bilo treba posluževati take umazane reklame v svojem listu, kajti da je omejeno poročilo v tesni zvezi z dr. Leskovarjem samim, to nam je znano. Za danes opozarjamo na to samo odvetniško zbornico.

— V mariborski stolnici vladajo čudne razmere. Nam je sicer vseeno, pa vendar če pride človek v nedeljo v cerkev misleč, da bo videl kako lepo bogosluzje — ali slisal kako lepo pošteno petje — najde cerkev pusto, prazno, navadno nobenega petja — ničesar. — Čemu le imamo stolnega župnika in škofa? V prejšnjih časih, ko je bilo še vse nemško, se je skrbelo za krasno petje. Ko je prihajal Evgen v stolnico, kake parade, orkestralne maše, celo cerkveni koncerti... zdaj vse tiho in mrtvo. Ali gospodje žalujejo? Potem se pa čudijo ti le gospodje, da se ljudstvo cerkvi izogiba. Prej je stavkal zvonar, zdaj stavka organist in pevec, tu mora biti nekaj v neredu! Bo treba v te razmere malo posvečiti. Gospodu škofu pa — kakor posebno stolnemu župniku in drugim gospodom okoli stolnice — bi pa pripravili, da se brigajo raje in boljše za red v stolnici, kakor pa za druge reči!

— Lojalnost naših renegatov. Prijatelj našega lista nam poroča: Bilo je teden dni po tem, ko smo morali zapustiti Spilje. Na glavnem trgu srečam svojega bivšega učitelja na šoli v Krčevini, Ernesta Fallenta, točasnou učitelj v Lipnici, ki pa se peča več s tihotapstvom iz Maribora v Lipnico, kakor pa s solo. Najprej me je ozmerjal, ker je na meni zapazil slovenski znak: rekel je: „Ptui, auch ein Windischer! Wirst schon sehen, gerade so wie die windischen Schweine aus Spielfeld gegangen sind, gerade so werden sie aus Marburg und ganz Unterster und Kärnten hinausgehen müssen. General Maister und dr. Seneković werden die ersten gehängt werden.“ Ko sem ga opozoril na nevarnost in posledice takih izrazov, se je ironično nasmehnil, češ: „Bei windischen Behörden sind ja lauter Teppen, die trauen sich nichts.“ Glede slednje pripombe ima mož prav. Fallenta so naše oblasti pustile, da je skozi cele poštice bival in agitiral po Mariboru, pisaril v nemške liste in potem okrog Nemcev kazal te liste, ki so udrihali po nas. Tak kot je sin, je tudi njegova mati, bivajoča še zdaj v Gajevi ulici; ona se hvali, da se sin kmalu povrne na krčevinsko šolo kot šolski vodja, „denn Deutsche und Italiener werden Marburg wieder deutsch machen.“ Da imamo takih Fallentov še vse polno v Mariboru, to bodo naše lojalne oblasti izpregledale — če ne bo že prepozno.

— Vest o aretaciji Stravs, bivšega računovodje v delavnici, dozdej oficijelno še niso potrjene. Stravs se je v zadnjem času mnogo več kot z uradnimi posli v delavnici pečal z verizništvom med Mariborom in Nem. Avstrijo, zlasti je delal kupčije s pisarniškimimi potrebinami. Naše oblasti so ga pardonirale do skrajnosti ter mu dale priliko, da se vsaj kolikor tolko izmaže iz zanke, katero si je sam zadržnil. Toda Stravs se je preveč zanašal na svojo „avtoriteto“, s katero pri nas še marsikdo drugi uspešno manipulira. Kakor čujemo, je tudi tvrdo Rosenberg minulo potrpežljivo: t. ter je energično zahtevala aretacijo Stravs.

— Vodja mestne elektrarne g. inž. Kiebach nam poroča: Na vašo notico o katastrofi glede tukajšnjega mestnega električnega podjetja, katero je prinesel Vaš list zadnje dneve, odgovarjam sledeče: Res je, da sem se brez dovoljenja stanovniške komisije vselil v stanovanje na Koroški cesti št. 19, to pa zato, ker ni bilo dotično stanovanje še nikomur

nakazano in sta moja prošnja priporočila tudi dva člana stanovniške komisije. Popolnoma upravičeno sem pričakoval, da se bo naredba, da se iz privatnega stanovanja ne sme napraviti pisarne tudi upoštevalo. Pa to se je v kljub protestu hišne gospodarice zgodilo. Ni čudno polem, da manja privatnih stanovanj, če se ta spreminjajo proti navedeni naredbi v pisarne. Dovolj žalostno pa je, če se ljudem, ki so bolj važni in potrebni faktorja v javnem življenju, ne preskrbi, oziroma ne dopusti, da bi prišli do svojega stanovanja, medtam, ko je dosli parasitov, ki se udobno šepirijo po lepih, udobnih stanovanjih. Tudi se potem naj nikdo ne čudi, če pod takimi razmerami človeku zmanjka vsa dobra volja in tudi z svoje strani izvaja konsekvence.

— Križev pot narodnega učitelja. Prejeli smo: Po prevratu so brzajavno pozvali nadučitelja gospoda Mohorka iz Blance pri Sevnici na bivšo šulvereinsko šolo na Pekrah. Kakor številni njegovi tovariši, je tudi on šel z veseljem orati ledino in pustil v Blanci ženo in šest otrok. V neprestanih bojih s tamkajšnje nemškutarijo je prebil sam zimo v Pekrah, končno pa se je preselil z rod-bino na šolo v Razvanje. Tam so bili z njim vsi zadovoljni: oblastvo in ljudstvo. Pri definitivnem imenovanju tamkajšnjega nadučitelja pa se je moral umakniti drugemu. Ker ima dva otroke v Mariboru v šoli, je gospod Mohorko iskal drugo primerno mesto v bližini Maribora. Obljubili so mu Rače. Ko pa si je tam po trudapolnem iskanju našel stanovanje in se hotel preseliti, so poslali tja na — njemu obljubeno mesto — iz Ljubljane drugega. Gospod Mohorka so nato poslali na pravkar od-tvorjeno dvorazrednico na Pragersko. Ko pa je prišel gospod M. tja, je v svoje veliko presenečenje zvedel, da bo moral biti na tej bivši šulvereinski šoli podložen bivšemu zagrizenemu nemškutarju in mnogo mlajšemu tovarišu, nadučitelju Koprivi na Spodnji Poljskavi, ki je obenem — iz nepoznanih in ne-umljivih vzrokov — tudi gerent — po odstavljenem nemškutarju. In da bo mera polna, je dal ta dični Oberlehrer in jugoslovni gerent takoj čutiti svoje pest tovarisu M.: nagaja mu kot nadučitelj in gerent, kjer le more. Tako je n. pr. klet pod šolo polna vode, da gopod M. nima kam spraviti svojih go-spedinjskih potrebčin. Kopriva pa se je kot gerent naenkrat spomnil, da mora na Pragerskem upeljati uradne občinske dneve in je s tem izgovorom gospodu M. zasegel eno sobo, čeprav bi lahko uradoval v prostorni konferenčni sobi, kakor je to delal na Spodnji Poljskavi. Povrh tega pa ta jugoslovenski Ober-lehrer hujska kmete proti Pragerski šoli, češ naj bo raje na Spodnji Pol-skavi pet razredov, ker bi se potem tudi nemščina podučevala. In tak nem-skuter, ki ima očitno zaslambo v Mariboru, šikanira narodnega nadučitelja! Narodni in državni stvari, kot tudi šolskim intencijam je njegovi početje v teh krajih skrejno škodljivo. Upamo torej, da bo oblast pravočasno primerno ukrenilo.

— Proti korupciji so kričali na volilnih shodih komunistični levičarji, med njimi tudi prof. Favaj. Medtem je dobil ta gromovnik proti korupciji šolski dopust, da se lahko popolnoma posveti delu v stanovniški komisiji. In profesor Favaj imenitno „deluje“, vsak dan eno celo uro sedi v stanov. uradi, včasih še celo malo več. „Dol s korup-cijo!“

— Vprašanje južne železnice. V včeraj obdržani seji upravnega sveta družbe juž. žel. na Dunaju je sporočil generalni ravnatelj Fall, da sta po oficijelni objavi „Assoziations Nationale“ v Parizu jugoslovenska, kakor tudi itali-janska vlada glasovali za regimes pro-visoira. Po že izvršenem dovoljenju av-strijske in madžarske vlade je upati, da stopi regimes provisoira še z novim letom v aktivitetu. K temu spadajoča vprašanja se bodo obravnavala v mesecu januarju predlagane konferencie na Dunaju ob prisotnosti prizadetih držav in „Assozia-

tion Nationale". V zadevi italijanske inuitete se bodo vršila po mnenja italijanske vlade posebna pogajanja z zastopniki južne železnice in "Assoziations Nationale". Končno je sporočil generalni ravnatelj, da je italijanska vlada vplačala pod naslovom "Poraba na italijanskem ozemlju ležečih progah južne železnice" odbitni znesek 100 milijonov kron.

— **Obrtna razstava.** Slovensko obrtno društvo namerava prihodnje leto 1921 prirediti obrtno razstavo v Mariboru. Vljudno vabimo vse one gospode, kateri se za tako razstavo zanimajo in bi hoteli za prireditev sodelovati, naj se blagovolijo tozadevno pismeno ali ustno zglasiti v svrhu nadaljnjih pogovorov pri podpisnem predsedniku. — Fran Novak, predsednik slovenskega obrtnega društva. Maribor, Aleksandrova cesta 22.

— **Zatvoritev mešnega kopališča.** Radi pomanjkanja premoga se mestno kopališče z 22. decembra 1920 zapre za nedoločen čas.

— **Mestna plinarna sporoča,** da bo od danes naprej zopet proizvajala plin in elektriko, ker se ji je posrečilo nabaviti par vagonov premoga.

— **Zborniški dan.** V sredo, dne 22. decembra se vrši trgovski in obrtni zborniški dan v Mariboru, Jurčičeva ulica 8, II. nadstropje. Uradne ure od 9. do 12. ure.

— **Trgovski venček** namerava prirediti trgovski gremij dne 29. januarja 1921 v Götzovi dvorani. Vsi dotični gospodje trgovci ali gospe trgovke, ki hočejo pri tej prireditvi sodelovati, naj to javijo v svrhu sestanka gremiju. V slučaju, da se ne zgledi potrebno število sodelovalcev, se ples ne priredi, ter dvorana odstopi drugim prirediteljem.

— **Sestanek „Prosvetašev“** in vseh prijateljev ljudske prosvete se vrši danes v torek ob pol 20. uri v hotelu „Union“. Posebnih vabil se ne razpošilja.

— **Razpust društva.** Ker se med tovariši širijo raznovrstne govornice, javimo, da se bode „Osrednje društvo poštnih in brzoiavnih namesčencev za Slovenijo v Mariboru“ pri prihodnji seji razpustilo. To v vednost vsem tovarišem. Odbor.

— **Spomnite se žrtve 4. oktobra,** doznajate, da je zapustil šest neznih, mladih sre in vdovo, ki ta bitja ne more sama prehranjevati. Priredite tej rodbini dostojno Božičnico.

— **Za Borštnik - Verovškov spomenik** so nabrali: gospa Iva Setinska K 1-027, gosp. Josip Povhe K 2291-gdč. Florentina Ceh K 165— in „Društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru“ K 200—, Skupno K 3683—. Vsem darovalcem najiskrenejša zahvala. Udruženje gledaliških igralcev SHS, pododbor v Mariboru. (Radi pomanjkanja prostora v časopisu nam ni mogoče objaviti vseh posameznih darovalcev. Op. ured.).

— **Železniška nesreča na progi Spilje—Radgona.** Dne 17. t. m. ob pol 23. uri je trčil osebni vlak z tovornim vlakom v bližini kilometrskega kamena 2-5 na progi Spilje—Radgona. Od železničarskega osobia je bil en mož mrtev, obe strojevodji pa težko ranjena. Od potnikov osebnega vlaka je bilo več oseb ranjenih, vendar pa lažje. Nekaj vagonov se je iztirilo in razbilo. Iz Gradca je došel na lice mesta pomožni vlak z ambulanco rešilne postaje.

— **Pozor pred žepnimi tatovi.** V soboto se je šamo na Glavnem trgu izvršilo 12 žepnih tatvin. Večina teh nevarnih tičev je takoj po izvršenem dejanju priletela v roke pravice. Pazite na denar, posebno kadar se nahajate v gneči.

— **Požar in eksplozija v Berollnu.** Pri nekem požaru v poslopju policijskega ravnateljstva je nastala krog 20. ure eksplozija, ki je vrgla balustrado nad zglasilnim uradom v zrak. Balustrada je padla na ulico in trotoar. Mnogo šip je bilo radi zračnega pritiska ubitih. Vzrok požara je neznan. Po sedanjih preiskovanjih se je dognalo, da ni eksplozirala municija, ampak svetilni plin.

— **V Budimpešti** radi pomanjkanja premoga ne bode vozila cestna železnica

na oba božična praznika in na novo leto.

— **Pomožna akcija za ubožne evropske otroke.** Iz Londona se poroča, da je Herbert Hoover na konferenci filmovih veleindustrijev predlagal, naj se pridružio pomožni akciji za trpeče otroke srednje Evrope. Filmski magnati so v to privolili in sklenili darovati v ta namen dve in pol milijona dolarjev.

— **Sv. Lenart. Prazni strahovi.** Poštno ravnateljstvo v družbi raznih krščanskih duhov je itak poskrbelo, da se je centrala Slov. Goric, naš ljubi Sv. Lenart popolnoma odrezal iz vnanjega prometa. In zdaj pride tej modrosti poštnega ravnateljstva še mariborska katoliška „Straža“ na pomoč. Pred 1 mesecem je prinesla mozeg pretresujoče poročilo o tolovajskih napadih v Crnem lesu. Kdor je to bral, si je nehote mislil, da smo tu gori obdani od samih roparjev in tolovajev in da na vsakem telegrafskem drogu ob cesti visi obešen oropan popotnik. Izpočetka smo se smejali tem vestem porojenim v prebujni domišljiji slavnoznanege posebnega poročevalca katoliške „Straže“. A zdaj vidimo, da imajo tudi ali pa ravno take vznemirjajoče izmišljene vesti svoje slabe posledice. Slučajno smo namreč dobili nemške liste iz Gradca, ki so kot lačni volkovi nograbil za to „Stražino“ kost in ki trdijo, da so roparski napadi okoli Sv. Lenarta kar na dnevem redu in to vse radi tega, ker se pri nas prav nič ne skrbi za javno varnost. Nemcem je seveda taka „ravbarromantika“ dobrodošla; pravijo, vidite, tako se godi zdaj ljudem, ker niso več pod Avstrijo. Ali „Straža“ sama res nič ne premisli, da taka poročila vzbujajo vznemirjenje v širših krogih, pa tudi med domačim ljudstvom in da nam škodujejo na ugledu glede varnostnih razmer v naši državi, posebno pri nas? Ker je razširjevalec in poročevalec takih roparskih romanov dobro znan, ga opozarjamo, da se mu zna pripetiti, da njegovo prevročo fantazijo res pošljemo se ohladit na primeren črni prostor, kjer bo razmišljal o tolovajih v „črnem lesu“, ki jih nikdar videl ni. Za kratek čas mu poskrbimo tudi — „Stražo“.

Sloven. narodno gledališče

Repertoire bodočih dni:

V ponedeljek 20. dec.: Zapito.
V torek 21.: „Caričine Amaconke“ ab. C=11
V sredo 22.: „Noč na Hmeljniku“ ab. C=12.

Demisija mariborskega viadnega komisarja.

Vladni komisar v Mariboru dr. Leskovar je demisijonal. Natančneje sporočamo v intrajšnjem „Taboru“, ker nam je vest došla ob zaključku lista.

Sokolstvo.

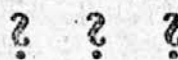
o Sokol v Studencih priredi dne 31. t. m. ob pol 20. uri „Silvestrov večer“ v Križevem dvoru v Mariboru. Sodeluje železničarsko pevsko društvo „Drava“. Dvorane bodo razsvetljene z električno lučjo in zakurjene. Na sporedu je: 1. telovadni nastop članov z boksom; 2. članic s prostimi vajami z venci; 3. vaje članov na bradlji zaključene s skupino; 4. godba petje, ples in prosta zabava kakor srečolov, šaljiva pošta in slično. Za shranjenje obleke se preskrbi garderoba. Vstopnice za člane 6 kron, nečlane 10 kron. — Upamo, da nas obiščete zopet v tako lepem številu kakor zadnjič na Martinovo, kajti čisti dobiček cele prireditve je namenjen za sokolski dem v Studencih.
Zdravo! Odbor.

Kultura in umetnost.

+ Zrnje. Prejeli smo 7. in 8. številko, ki prinašata: Jan Baukart: Sotor sanj. (Pesem.) — Dr. Ljudevit Pivko: Dramatsko pesništvo. — Dr. Ivan Lah: Zgodovinsko ozadje „Noči na Hmeljniku“. — R.: K besedilu Parmovih „Amaconk“. — Iz pisarne slov. nar. gledališče. — Vesti uradništva in uprave. — Dementij: Rendez-vous. (Pesem.) — P.: Dr. Ivan

Lah. — Dr. Ljudevit Pivko; Dramatsko pesništvo. — O. D.: Anton Förster. — R.: Henrik Ibsen. — Umetniška poročila. Sedmo številko krasi slika Ivana Canarja, osmo pa dr. Ivana Laha, „Zrnje“ izhaja tedensko ter stane posebno številko 3 krone.

+ **Ljubljanski Zvon.** Izšla je 10. številka ter prinaša nastopno: A. Funtek, V zodnjem zavinku. — Gustav Strniša, V noč plameni. — Ivo Sorli, Gospa Silvija. Povest. (Konec prihodnjič.) — Kosovel Stano, Beseda. — J. A. G., Iz Cimpermanovega kroga. (Dalje.) — Joka Zigon, Nočno hrepenenje. — Radivoj Peterlin-Petruška, V sanjah. — Milan Fabjančič, V plamenih. (Konec prihodnjič.) — Joka Zigon, Pesem. — Silvester S. erl, Jeseni. — Dr. Avgust Zigon, Korytova pogodba z Blaznikom iz leta 1838. (Dalje.) — Miran Jarc, Poletno popoldne. — Franjo Roš, Jesen pri nas. — Ivan Albreht, Tomijeve Tine mlada leta. (Dalje.) — Miran Jarc, Nedosežna. — Knjižna poročila: Milčinovič Andrija, Mali ljudi. (Ivan Zorec.) — Sič Albert, Narodne vezenine na Kranjskem. (Fr. obal.) — Jadransko pitanje na konferenci mira v Parizu. Dokumentu o jadranskem vprašanju. (Milko Kos.) — Ivana Brič-Mažuranič, „Prič iz davnine“. (Dr. Is.) — Božidar Purič, Ljubavne svečanosti. (Miran Jarc.) — Momčilo Milošević, Pred obnovo. (Miran Jarc.) — Dve mladinski zbirki. (Z. Z.) — Kronika, Opera, „Lea Vida“. (Anton Sajovic.) — Dva članka Alfreda Jensena. II. (Dr. Vojeslav Molč.) Konec. — Naši prevodi. — Nove knjige.

Najnovejša poročila.

Parlamentarni blok.

LDU Beograd, 19. decembra. Začasni predsednik konstituante, g. Pašić, je nadaljeval posvetovanja s strankami, ki so zastopane v konstituenti, da se sestavi parlamentarni blok.

Pašičeve konference.

LDU Beograd, 19. decembra. Gospod Pašić se je dolgo razgovarjal z Draškovičem o izhodu iz sedanje politične situacije. Smatra, da morajo novo vlado sestaviti radikalci, demokratje, zemljoradniki in muslimanska organizacija. Konstituanta bi morala sprejeti ustavo, volilni zakon; nov poslovnik in najvažnejše zakone o ureditvi države. Potem naj bi se razpisale volitve v redno skupščino. Drašković je izjavil, da demokratje s svoje strani ne bodo delali nikakih težkoč, da se nova vlada sestavi čimprej in da se izvede vse, kar je gospod Pašić navedel. Sličan razgovor je imel Pašić s Svetozarjem Pribičevićem.

LDU Beograd, 19. dec. Dr. Drinković je izjavil Pašiću, da je njegova stranka za ustavno monarhijo na federalni podlagi. Potem je imel Pašić sestanek z Davidovičem. Za sestavo parlamentarnega bloka še niso odstranjene vse težkoče. Muslimani hočejo vstopiti v vlado, zahtevajo pa, da se agrarno vprašanje reši v konstituenti. Tekom prihodnjega tedna bo delala konstituanta samo nekoliko dni ter se bo izvolil odsek za poslovnik. Parlament se bo konstituiral seje pa bodo odgodile do 10. jan. 1921.

Izjava dr. Korošca.

LDU Beograd, 18. decembra. Dr. Korošec je na vprašanje, kakšno je njegovo in njegove stranke stališče napram novi ustavi, izjavil, da mu je žal, ker ga stalno napadajo, češ da je separatist. Izjavil je, da je vnet pristaša narodnega edinstva, ali da je izvedba popolnega administrativnega centralizma zasedaj docela nemogoča in zaradi tega želi, da postanejo posamezne oblasti

avtonomne. Pokrajinske vlade naj se ne imenujejo vlade, temveč delegacije centralne vlade. Dr. Korošec nastopa za centralno zakonodajstvo in za lokalno samoupravo.

Stališče zemljoradnikov.

LDU Beograd, 19. dec. Zemljoradnički klub je soglasno sklenil, da ne vstopi v skupno vlado ter da pripusti likvidacijo sedanjega stanja meščanskim strankam. Klub bo sodeloval v konstituenti, da se omogoči sprejem ustave. Stranka je za državno edinstvo in monarhijo in zahteva samoupravo v občinah, krajih in okrožjih. Ta svoj sklop je klub naznanil g. Pašiću.

Stališče socialistov in muslimanov.

LDU Beograd, 19. dec. Ebin Kristan je izjavil, da je njegova stranka za edinstveno državo s parlamentom in vlado republikanske oblike. Dr. Hranica je objavil stališče svoje stranke, ki je za ustavno parlamentarno državo za Protičev načrt ustave.

Sporazum strank radi poslovanja.

LDU Beograd, 19. dec. Zdi se, da se vse stranke strinjajo v tem, da se sprejme poslovnik z gotovimi izpremembami. Radikalci in demokratje pa se strinjajo v tem, da te izpremembe ne smejo ovirati dela konstituante. Demokratje smatrajo, da ni treba, da bi se položila prisega takoj po verifikaciji mandatov, marveč da se to more storiti tudi pozneje. S tem se bo suverenost konstituante še bolj utrdila.

LDU Beograd, 19. dec. V poslanskih krogih govore, da v ponedeljek ne bo prišlo do priseganja. Klubi bodo zahtevali, da se začasni poslovnik izpremeni tako z ozirom na razporedbo kakor tudi na vsebino članov. Ker isti dan ne bo moglo priti do razpravljanja, se to vprašanje odloži kakor tudi vprašanje prisega ter se bo v ponedeljek prešlo na dnevni red, t. j. volitve predsednika, treh podpredsednikov in 9 kvestorjev. Razpravljalo se bo tudi o poročilu verifikacijskega odbora.

Člani Vesničevega kabineta.

LDU Beograd, 19. decembra. Večina članov Vesničevega kabineta je bila radi tekočih poslov na dvoru.

Kolonizacija donskih kozakov v Starj Srbiji.

LDU Beograd, 19. dec. Vlada je razpravljala o prošnji Wranglovega generalnega štaba v Carigradu, v kateri se predlaga naši vladi kolonizacija donskih kozakov v južni Srbiji. Vlada je to vprašanje v načelu sicer sprejela, vendar hoče, da se navedejo pogoji, s katerimi naj bi se vršila kolonizacija. O teh pogojih bo razpravljala posebna komisija, ki je sestavljena iz delegatov notranjega ministerstva in ministrstev za agrarno reformo, socijalno politiko, zunanjega in vojnega ministerstva. Komisijo je sestavilo predsedstvo vlade ter so se pričela takoj predhodna posvetovanja. Nekoliko članov komisije se je iz mnogih vzrokov protivno naselitvi kozakov, največ radi tega, ker je to vprašanje poleg ogromnih tehničnih težkoč v zvezi tudi z velikimi materialnimi izdatki kakor tudi radi tega, ker bi se na ta način zavlekla kolonizacija naših državljanov, ki so se že javili za naselitev. Večji del komisije pa zastopa mnenje, da se to vprašanje lahko povoljno reši. Kozaki bi sa naselili v kosovskem okrožju, v Metohiji in Gremici (?). To so kraji, ki so zelo redko obluđeni, ker je velik del prebivalstva izgubil življenje v vojni.

V Kosovem bi se naselilo 7000 donskih kozakov s svojimi družinami. Ministrstvo za agrarno reformo bo vsled naselitve kozakov moralo staviti v proračun za prihodnje leto vsoto 120 milijonov dinarjev. To je po običnem mišljenju minimalni znesek izdatka za tako obsežno kolonizacijo. Ako se pristjee tej voti se minimalna vsota, ki jo bo moralo izdati ministrstvo za agrarno reformo za kolonizacijo naših državljanov, bo vsega skupaj kolonizacijskih troškov 250 milijonov dinarjev.

Primerna
božična darila

Stojala za cvetlice, košarice in stojala za ročna dela, ročne torbice, listnice, doze za smodke, namramnice, žepni noži, pismen papir, električne žepne svetilke itd. itd.

Lepa zaloga! Solidne cene!

Baloh & Rosina, Maribor

Grajski trg št. 3. 918

Okraski za božično drevo!

Krasno izbiro

raznih torbic iz pravega usnja kakor: Denarnice, tobačnice, listnice, damske in potne torbice, jako pripravne kot

božična in novoletna darila

prporoča 911 5-2

Ivan Kravos, Maribor

Aleksandrova cesta 13.

Pred nakupom

božičnih daril

si ogledite zalogo konfekcijskega blaga, jahalnih hlač površnikov, ter vseh vrst izgotovljenih oblek, kakor tudi najboljšega perila.

Jakob Vezjak, krojaški mojster

Vetrinjska ulica št. 17. 919

najkrasnejša, vsakovrstna
božična darila
900 4-3
prporoča
Zlata Brišnik, Slovenska ul. 10

Zgubila

se je pisca čiste volčje pasme. Sliši na ime "Leda". Številka znamke 344. Odda se naj proti dobri nagradi pri dr. Lipoldu, Ciril Metodova ul. 18. 917

Gonilni jermeni
iz pravega la usnja v raznih širinah. Šivalni in vezalni jermeni v zalogi pri **Iv. Kravos**, Aleksandrova cesta 12. 5-2 912

Spreten knjigovez
se takoj sprejme v **Mariborski tiskarni d. d.** Jurčičeva ulica.

Železna postelja

zeleno barvana in slikana s pologom vred, otroška železna postelja belo barvana, pisalna miza s 7 predali in kompletna spalna soba se proda. 2-2 910

Splavarska ulica 5.

Prva slovenska brivnica se slavnemu občinstvu prporoča. Za točno in čisto postrežbo se jamči. **Fran Novak**, brivski mojster, Aleksandrova cesta št. 22 (prej G. Gredlič). 243

Božična darila!

Okraski, sveče za božična drevesa, lamete, čarobne sveče, viline lasi, briljantne nitii itd. Koledarij, prtilke, albumi. Razglednice: božične, novoletne, umetniške, mariborske. Mape, kasete, pisemski papir. Svitleni papir v vseh barvah. Notni papir. Stročnice, cigaretni papirčki. Pečatni vosek. Notesi, trgovinske knjige. Crnilniki, pivniki.

Bogata zaloga najraznovrstnejših šolskih in pisarniških potrebščin. 879

Ivanka Weixlova, Maribor Gosposka ulica 17.

P. n. občinstvu naznanjam, da sem otvoril na **Aleksandrovi cesti 30**

brivnico

ter se slavnemu občinstvu najtopleje prporočam.

Jernej Pirč koroški begunec.

Pristopajte

Jugoslov. Matici!

Svarilo.

Opozarjamo p. t. občinstvo zlasti gg. trgovce, da nima g. Prek Alojzij nikake pravice nabirati za časopisje, ki izhaja v naši tiskarni t. j. „Tabor“ in „Marburger Zeitung“ inserate. Tudi ni upravičen sprejemati naročila za tiskarska dela in tiskovine. Zlasti pa opozarjamo, da nima nikake pravice sprejemati zanaš plačila, ker ista ne priznamo.

Ravnateljstvo

Mariborske tiskarne d. d.

Govorite povsod Slovenski!

Pozor! Pozor!

Singer šivalni stroji iz Amerike in Anglije so dospeli za rodbinsko rabo in šivilje v vseh opremah za krojače, čevljarje in druge tovarniške svrhe, kakor tudi

Singer deli

Singer igle in prvovrstne

Singer olje. 916

Dobiva se v trgovini

Singer šivalni stroji Bourne & Co.

Maribor, Dravska ulica 10.

Izdelek in materijal kakor pred vojno.

MARIBORSKA TISKARNA D.D.

Centrala: Jurčičeva ul. 4. Podružnica: Strossmajerjeva ul. 5.

Izuršuje usa v tiskarsko, litografsko in kamnotiskarsko stroko spadajoča dela, kakor: knjige, brošure, cenike, računske zaključke, letake, lepake, vabila, račune, razpredelnice, pisma in pisemske zavitke, osmrtnice, poseitke, račune ter vse tiskovine za občinske in druge urade. Naročila se točno izurše ter se zaračunajo najceneje.

Centrala:
Telefon
št. 24.

Podružnica:
Telefon
št. 3/VI.

Tiskarna je opremljena z najmodernejšimi in najnovejšimi stroji in črkami.